

Χιονοστρόβιλοι ἐν Ρωσσίᾳ. Εἰς τὰς ψυχράς, παγετώδεις ἐκτάσεις τοῦ Ρωσικοῦ κράτους τὸ ψῦχος 20 ἕως 25 βαθμῶν εἰσδύει μέχρι τοῦ μυελοῦ τῶν ὀστέων τοῦ ἀνθρώπου· καὶ ὅμως ὁ Ρώσος κατορθοῖ εἰσεῖν νὰ διατηρῇ τὴν ζωτικὴν του θερμότητα καὶ ν' ἀψηφῇ τὴν δριμύτητα τοῦ χειμῶνος. Ἀλλὰ φόβος καὶ τρόμος θανάτου καταλαμβάνει πάντα ἄνθρωπον καὶ πᾶν ζῶον, ὅταν ἐρεθῇ ἐν ὑπαίθρῳ κατὰ τὴν ἐκρηξίν τοῦ φοβεροῦ ἐκείνου χιονοστρόβιλου, ὅστις καλεῖται παρὰ τοῖς Ρώσοις Βιούγα (ἐν Σιβηρίᾳ δὲ Μπουράν). Οἱ μετὰ φοβεράς σφοδρότητος μαινόμενοι οὗτοι ἄνεμοι νέμονται πρὸ πάντων τὴν Σιβηρίαν, καὶ εἶναι τρόπον τινὰ ἀδελφοὶ τοῦ Σαρμουὶ τῶν Ἀφρικανικῶν ἐρήμων. Ἐπ' ἰσῆς ὀλέθριοι καὶ καταστρεπτικοὶ ὡς ὁ Σαρμουὶ, καὶ κατὰ τὴν ἐξωτερικὴν αὐτῶν ἐμφάνισιν πολλὴν ὁμοιότητα πρὸς τοῦτον δεικνύοντες, ἐκρήγνυνται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὅλας αἰφνιδίως καὶ ἀπροσδοκῆτως, καὶ ἀφικνοῦνται ἐντὸς ὀλίγου εἰς τὴν ὑψίστην αὐτῶν ἀγριότητα καὶ μανίαν. Ὑψηλὴ εἰς τὸν ἀέρα ἐγειρομένη στήλη, ἐκ τῆς λεπτῆς κόνεως τῆς πεπηγυίας χιόνος συναποτελουμένη μετ' ἀστραπιαίας ταχύτητος περὶ τὸν ἄξονά της στρεφόμενη καὶ φερομένη ἀνά τὰ ὄρη καὶ τὰς κοιλάδας, δίδει τὸ σύνδημα· καὶ αἱ ἀπολούμεναι ἐκ τῶν δεσμών των μαινάδες, αἱ Ἐρινύες τοῦ ἀνέμου καὶ τῆς γῆς, τῶν στεπῶν καὶ τῶν ὁρέων φαίνονται σπεύδουσαι νὰ ἐνωθῶσιν, ὅπως ἀναστρέψωσιν ἐπὶ τινὰς ὥρας τὴν τάξιν τοῦ κόσμου, ὅπως συνευφρανθῶσιν ἐν τῇ φοβερᾷ συγχύσει καὶ καταστροφῇ, καὶ εἰτα μετὰ τῆς αὐτῆς πολλᾶκις ταχύτητος ἀφανισθῶσιν, ἀφοῦ ἡ λύσσα καὶ μανία ἀψιχθῇ εἰς τὸν κολοφῶνά της. Ὁ χιονοστρόβιλος οὗτος εἶνε φρικτῆς ἀγῶν, ἀπείσιος χορὸς τῶν ἀπολελυμένων ἀγρίων ὑπηρετῶν τοῦ Αἰόλου, φρικαλέα εἰκὼν τῶν μαινομένων στοιχείων τῆς φύσεως. Ἐντὸς ὀλίγων στιγμῶν ἵπτανται καὶ χορεύουσιν ἐν τῷ ἀέρι πυκνὰ νέφη τῆς λεπτῆς χιόνος, ἥτις καίει ὡς πῦρ τὰ ἀνθρώπινα μέλη καὶ εἰσδύει δι' ἀοράτων πόρων εἰς τὰς ξυλῖνας οἰκίας, καὶ πληροῦσι τὴν ἀτμοσφαῖραν. κυρινωπῆς τινος μάξης, οὕτως ὥστε νομίζει τις ὅτι ἡ γῆ διελύθη εἰς ἀερὶν σφαῖραν καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὴν ἀρχικὴν κατάστασιν τοῦ γίνεσθαι καὶ τοῦ βαθμιαίως συμπυκνοῦσθαι. Μία στιγμή ἀρκεῖ ὅπως καταστήσῃ ἀγνώριστον εἰς τὸν ταξιδεύοντα πᾶσαν ὁδὸν καὶ πάντα δρόμον καὶ παντελῶς ἀδύνατον τὴν περαιτέρω πορείαν. Ἡ ἀτμοσφαῖρα φαίνεται ὡς κρυσταλλοποιουμένη, ἀγρίως κινουμένη μᾶζα, ἀδιαπέραστος εἰς τὴν ὄρασιν, καὶ προσξενούσα εἰς τὸν ὁδοιπρὸν ὅμοιον τι συναίσθημα πρὸς τὸ τῆς ἐν θαλάσῃ ναυτιάσεως, διότι νομίζει τις ὅτι δὲν πατεῖ ἐπὶ στερεοῦ ἐδάφους ἀλλὰ φέρεται ὑπὸ τῆς μαζῆς ἐκείνης, ὡσεὶ αἰωρούμενος εἰς τὸν ἀέρα. Τὰ ζῶα προαισθάνονται τὴν ἐκρηξίν τοῦ χιονοστρόβιλου καὶ κρύπτονται ἀμέσως ὅπου προφθάσωσι, διότι οὔτε δέρμα παχὺ οὔτε πυκνὴ σισύρα οὔτε ἄλλο τι κάλυμμα δύναται νὰ προστατεύσῃ κατὰ τοῦ κοίτη τοῦ ψυχροῦ τοῦ Βιούγα. Οὐχὶ σπανίως μάλιστα καὶ ἄγρια θηρία προσφεύγουσιν εἰς κῆμας ζητοῦντα ἐν τοῖς ἐνδιατήμασιν ἡμέρων ζῶων σκέπην καὶ προστασίαν ἀπὸ τοῦ ὀλεθρίου χιονοστρόβιλου. Οὐδεὶς τολμᾷ νὰ ἐξέλθῃ τῆς οἰκίας οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν, ἐν ὅῃ φαίνεται ὁ Βιούγας· οἱ ἀπεσκληραμένοι κυνηγοὶ μένουσιν ἐγκεκλεισμένοι, καὶ οἱ ταξιδεύοντες προτιμῶσι νὰ μένωσιν ἐν ταῖς κλίμας των ἐπὶ ὀλοκλήρους ἡμέρας ἢ νὰ ἐκτεθῶσιν εἰς τὸν κίνδυνον τοῦ θανάτου ἐξερχόμενοι. Ἀλλοίμονόν εἰς τὸν ὁδοιπρὸν ὅστις καταληφθῇ ἐν ὑπαίθρῳ ὑπὸ τοῦ χιονοστρόβιλου καὶ δὲν εὕρῃ ἀμέσως καταφύγιόν τι. Ὁ ἄνεμος σηκῶναι ὑπερμεγέθεις σωροὺς χιόνος, καὶ συμπαρασύρει αὐτοὺς, σαρώνων τὰς στέπας, εἰτα δὲ ἐγείρων ὑψηλὰ ὄρη χιόνων καὶ πληρῶν τὴν ἀτμόσφαιραν μετ' ἐκρηξίν νέφης, ἅτινα πολλάκις ἀποκρύπτουσι τὸν ἥλιον. Ἐνίοτε ὁ μαινόμενος οὗτος ἄνεμος παθεῖ αἰφνιδίως, ἀλλ' ἐπανέρχεται πάλιν ἐπὶ σφοδρότερος. Ἐκ τῆς στιγμιαίας παύσεως ἀπατῶμενοι ἐνίοτε οἱ ὁδοιποροὶ ἀναλαμβάνουσι τὴν πορείαν των καὶ εἰτα αἰφνης καταλαμβάνονται ὑπὸ τοῦ ἀνέμου ἀποθνήσκουσιν οἰκτρώς. Τὸ χεῖριστον, ὅταν φαίνεται ὁ ἄνεμος οὗτος, εἶνε ὅτι δὲν δύναται τις ν' ἀνοίξῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ διὰ τοῦτο συνέβη πολλάκις ὥστε ὁδοιποροὶ ἀπέθανον ὑπὸ τῶν χιόνων ἐνθ' εὗρισκοντο πλησίον εἰς τὸ τέρμα τῆς ὁδοιπορίας των. Πολλάκις πλουσιώτατοι Ρῶσοι ὑπὸ τοιοῦτου αἰφνιδίως ἐγειρομένου χιονοστρόβιλου ἀναγκάζονται νὰ

μένωσιν ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἐν τῇ πενιχροτάτῃ καλύβῃ τοῦ χωρικοῦ ἐσθίωντες εὐχαρίστως τὰ προσφερόμενα αὐτοῖς ἀπλούστατα φαγητὰ, ἐνίοτε ξηρὸν, μέλανα ἄρτον καὶ σκόροδα, καὶ δοξάζοντες τὸν Θεόν, ὅτι ἐγκαίρως εὗρον καταφύγιον καὶ ἐσώθησαν ἀπὸ τοῦ κινδύνου νὰ ταφῶσιν ἐν τοῖς ἐλκύνθροις των ὑπὸ τὰς χιόνας καὶ νὰ ἐξορυχθῶσιν εἰτα ὡς ἄψυχα, ἀποκρυσταλλωμένα ἀγάλματα. Τοιοῦτου εἶδους δυστυχήματα συμβαίνουσιν ἐν Ῥωσσίᾳ συχνότατα. Ἀλλὰ τοὺς μεγίστους κινδύνους διὰ τοὺς ὁδοιποροὺς ἐγκρύπτουσιν οἱ πολυάριθμοι καὶ μεγάλοι λάκκοι παλαιῶν ἐν ταῖς στέπαις μεταλλείων, οἵτινες ὑπὸ τὴν ἀπατηλὴν χιονώδη σκέπην των δὲν διακρίνονται οὐδ' ἐπ' αὐτῶν τῶν κατοικῶν τῶν πλησίον χωρίων, μέχρις οὗ ὁ ὁδοιπρὸς αἰσθάνεται αἰφνης ὑπὸ τοὺς πόδας του θραυόμενον τὸ ἔδαφος καὶ βυθίζεται εἰς τὰ ἀχανῆ βάθη παλαιῶν σιδηρωρυχείων, ὑπὲρ τὰ ὅποια κατόπιν ὁ Βιούγας ἀπλώνει τὰ χιονώδη του σάβανα. Οὕτως ἐξηγεῖται ἡ καὶ πρότερον πολλάκις καὶ κατὰ τοὺς νεωτάτους ἐπὶ χρόνους γενομένη ἀνεύρεσις καλῶς διατηρηθέντων λειψάνων ἀνθρώπων καὶ ζῶων ἐν παλαιαῖς μεταλλείαις. Μεγαλύτερα καὶ δυστυχῶς οὐχὶ σπάνια δυστυχήματα συμβαίνουσιν, ὅταν ὀλόκληρα στίφη ἐργατῶν καταλαμβάνονται αἰφνιδίως ὑπὸ τοῦ χιονοστρόβιλου καὶ ἀπόλλυνται. Ἐνίοτε ἀνευρίσκονται καὶ ὀλόκληρα ποιμνία ὑπὸ τὰς χιόνας. Ἐν ἔτει 1827 ἀπαλῆσθησαν ὑπὸ τῶν χιόνων ἐν τῷ κυβερνεῖφ Σαρατῶβ 28000 ἵπποι, 3000 βόες καὶ 100000 πρόβατα μετὰ τῶν ποιμένων των. Ὅσον φοβερὸς καὶ καταστρεπτικὸς εἶνε ὁ ἄνεμος οὗτος, τόσον ἐκπληκτικὴ εἶνε ἡ διαδεχομένη αὐτὸν ἡρεμία, καθ' ἣν φαίνονται πανταχοῦ εἰς τὰ πέριξ ὡσεὶ διὰ μαγείας ἀνακύψαντα γιγαντώδη ὄρη χιόνων, λαμποκοποῦντα, ὡς δι' ἀδαμάντων κεκοσμημένα. Εἰς τὰς πλευρὰς τῶν ὁρέων καὶ εἰς ὅλα τὰ στερεὰ ἀντικείμενα φαίνονται τὰ θαυμασιώτερα σχήματα. Οἰκίαι μεταβάλλονται εἰς λαμπρότατα κρυστάλλινα παλάτια καὶ φραιότατα φανταστικά ἐρείπια, καὶ τὰ δένδρα λαμβάνουσι παραδοξότατα σχήματα, οἷα δύναται νὰ φαντασθῇ μόνῃ ἡ ζωηροτάτη καὶ τολμηροτάτη φαντασία ποιητοῦ παράμυθιων. Τὰ ζωγραφικὰ ταῦτα θαύματα διαρκοῦσιν ὀλίγον μόνον χρόνον, διότι πολλάκις τὴν ἀκόλουθον ἡδὴ νύκτα ἐγειρόμενος νέος Βιούγας καταστρέφει αὐτὰ καὶ τὰ ἀντικαθιστᾷ διὰ νέων ἐπίσης φραιῶν θαυμάτων. Ὁ χρόνος καθ' ὃν συχνότατα ἐγείρονται οἱ ἄνεμοι οὗτοι εἶναι ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ Νοεμβρίου μέχρι σχεδὸν τῶν Χριστουγέννων.

Ὅπως ἐν τῇ θαλάσῃ ὁ πεπειραμένος ναυτὴς προγινώσκει ἐξ ὀριζήσαντων σημείων τὴν ἐπικείμενην τρικυμίαν, οὕτω καὶ οἱ ἰθαγενεῖς, οἱ κάτοικοι τῶν στεπῶν, γινώσκουσι τοὺς προαγγέλους τοῦ Βιούγα. Ὁ προσεκτικὸς παρατηρητὴς διακρίνει ὡς προδρόμους τοῦ ἀνέμου τοῦτον εὐκίνητὰ τινα, λευκὰ ἢ ὀμιχλοειδῆ νεφύδρια, ἅτινα ὁμοιάζουσι πρὸς λινὰ ἰστία καὶ περικαλύπτουσι τὰς κορυφὰς τῶν μεμονωμένων ὁρέων ἢ κινεῖνται ὑπεράνω αὐτῶν ὑψούμενα καὶ ταπεινούμενα ἐναλλάξ· ὡσαύτως δὲ καὶ ἐν ταῖς στέπαις παρατηροῦνται ὡς προμηνύματα τοῦ χιονοστρόβιλου ὁμοία τινα νεφύδρια ἐν σχήματι λεπτῶν καὶ ὑπολεύκων ὑφασμάτων, ἅτινα ἀνακύπτουσιν εἰς τὸν ὀρίζοντα καὶ φαίνονται ὡς σημαῖα κυματίζουσαι εἰς τὸν ἀέρα. — Εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη τῶν ὀλίγων κατοικουμένων ρωσσικῶν στεπῶν, ἐνθα ὑπάρχουσι μεταλλουργεῖα καὶ κατοικίαι ἐργατῶν, ἐλήφθησαν ἡδὴ καὶ προφυλακτικὰ μέσα πρὸς πρόληψιν δυστυχημάτων, οἷα τὰ ἀνωτέρω περιγραφέντα. Εἰς τοὺς πλείστους σταθμοὺς τῶν ἐν ταῖς στέπαις μεταλλουργειῶν κροθόνται ἀκαταπαύστως οἱ κῶδωνες ἐφ' ὅσον χρόνον διαρκεῖ ὁ βιούγας. Εἶνε δὲ ἐνδιαφέρον ὁ τρόπος, καθ' ὃν οἱ ἐπὶ τοῦ φρισιμένου φύλακες ἐκτελοῦσι τὸ καθήκον των, χωρὶς νὰ κοπιᾶσιν καὶ χωρὶς νὰ ἐκτίθενται εἰς τὴν κινδυνώδη ὁρμὴν τοῦ ἀνεμοστρόβιλου· προσαρμύζουσι δηλαδὴ εἰς τὰ ἄκρα τῶν κροτάλων τῶν κωδῶνων (τῶν γλωσσιδίων) εὐρεῖς ξυλῖνους πίνακας, οἵτινες φθοῦμενοι ὑπὸ τοῦ σφοδροῦ ἀνέμου τῆδε κακεῖσε κινεῖται τὰ κρόταλα, οὕτως ὥστε οἱ κῶδωνες κροθόνται ἐπ' αὐτοῦ τοῦ ἀνέμου, οἱ δὲ πρακτικοὶ φύλακες μένουσιν ἐν ταῖς κλίμας ἐντετυλιγμένοι, κοιμώμενοι ἢ ἀκοδόντες τὴν ἀπάσιαν ἐκείνην συμφωνίαν, ἣν ἀποτελοῦσιν οἱ φρικτῆς συριγμοὶ τοῦ μαινομένου καὶ ὀλοῦζοντος ἀνέμου καὶ οἱ βαρεῖς καὶ μελαγχολικοὶ ἦχοι τῶν κωδῶνων ἐν τῇ φρικτῇ ἐρημίᾳ.